

Nimet ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

29294

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet ŞİMŞEK** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Nimet ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) yayımladığı 2024 yılı Hanehalkı Bütçe Araştırması verilerine göre; Türkiye genelinde hanehalklarının en yüksek harcama kalemleri sırasıyla **konut ve kira (%26,0), ulaştırma (%21,6) ve gıda (%18,1)** olmuştur. Ancak en çarpıcı fark, en düşük gelir grubu ile en yüksek gelir grubu arasındaki temel ihtiyaçlara ayrılan harcama oranlarında görülmektedir. 2024 yılı itibarıyla; **en düşük gelirli %20'lik grup**, toplam harcamalarının %33,2'sini konut ve kiraya, %30,4'ünü gıdaya ayırmak zorunda kalırken; **en yüksek gelirli %20'lik grup**, gelirlerinin yalnızca %22,1'ini konut ve kiraya, %12,8'ini gıdaya ayırmıştır. Ayrıca, en düşük gelirli haneler ulaştırma harcamalarına yalnızca %10,1 oranında pay ayırabilirken, en yüksek gelirli grup bu alana %26,6 pay ayırabilmektedir.

Bu veriler, düşük gelirli yurttaşlarımızın temel ihtiyaçlara gelirlerinin büyük kısmını ayırmak zorunda kaldığını ve neredeyse hiçbir tasarruf ya da kültürel harcama imkânına sahip olmadığını göstermektedir. Bu durum, sosyal devlet ilkesine ve adil gelir dağılımına ciddi şekilde gölge düşürmektedir.

Bu bağlamda:

- 1.) 2024 yılı verilerine göre, konut ve gıda harcamaları toplam gelirinin yarısından fazlasını oluşturan düşük gelirli haneler için herhangi bir destek mekanizması geliştirilmiş midir?
- 2.) Hükümetinizin, konut ve gıda fiyatlarındaki artışa karşı dar gelirli yurttaşları korumaya yönelik planladığı yeni politika ya da sosyal destek programları var mıdır?
- 3.) Hanehalkı harcamalarının neredeyse tamamını zorunlu temel ihtiyaçlara ayırmak zorunda kalan düşük gelirli grupların, tasarruf ya da eğitim, kültür gibi alanlara yatırım yapamamasının yarattığı yapısal eşitsizlik nasıl giderilecektir?
- 4.) Hanehalklarının gelir gruplarına göre tüketim kalıplarındaki uçurum, sosyal yardımların yeterliliğini sorgulatmakta mıdır? Sosyal yardım politikaları bu eşitsizliği azaltmada neden yetersiz kalmaktadır?
- 5.) En yüksek gelirli %20'lik grubun ulaştırma ve diğer harcamalara ayırabildiği yüksek oranlar, gelir dağılımındaki adaletsizliğin göstergesi değil midir? Bu durumla mücadele için yeni politikalar gündeminizde midir?
- 6.) Uygulanan ekonomik program sonucunda barınma ve gıdaya bu denli yüksek oranlarda gelir harcayan yurttaşların, insanca yaşam koşullarına erişimi sizce mümkün müdür?